

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی ارتباط سبک زندگی با فعالیت بیماری و تبعیت دارویی بیماران مبتلا به
لوپوس اریتماتوز سیستمیک

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در پرستاری داخلی جراحی

پژوهش و نگارش:
صوفیا جامی الاحمدی

استاد راهنما:
دکتر لیلا صیادی

استاد مشاور:
دکتر مرضیه حسن پور
دکتر سیده طاهره فائزی

۱۳۹۸

چکیده فارسی:

زمینه و هدف: لوپوس اریتماتوز سیستمیک بیماری خود ایمنی چند سیستمی مزمن با دوره های عود و فروکش است. فعال شدن بیماری در این بیماران می تواند مخاطرات متعددی را به همراه داشته باشد. لذا شناخت مسائلی که می تواند وضعیت بیماری را تشدید کند حائز اهمیت است. سبک زندگی و نیز تبعیت درمانی دو مقوله ای است که همواره در بیماری های مزمن مورد توجه بوده است. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط سبک زندگی با فعالیت بیماری و تبعیت دارویی بیماران مبتلا به لوپوس اریتماتوز سیستمیک انجام گردیده است.

روش پژوهش: این مطالعه توصیفی-همبستگی و مقطعی در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۷ در درمانگاه روماتولوژی بیمارستان شریعتی تهران انجام شده است. در این مطالعه ۲۰۹ بیمار مبتلا به لوپوس اریتماتوز سیستمیک به صورت دردسترس و مستمر وارد مطالعه شدند. داده ها با استفاده از فرم اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه سبک زندگی ارتقاء دهنده سلامت، ابزار سنجش فعالیت بیماری و پرسشنامه تبعیت دارویی جمع آوری شد. روایی پرسشنامه ها با استفاده از نظرات ۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی تعیین شد. به منظور انجام پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. داده های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS 16 و با استفاده از آمار توصیفی و آزمون همبستگی پیرسون و اسپیرمن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: نتایج نشان داد که نمره کل سبک زندگی بیماران $129/5 \pm 15/69$ بوده و بیماران در بعد رشد معنوی و خودشکوفایی دارای بالاترین نمره ($4/07 \pm 29/27$)؛ و در بعد مدیریت استرس ($3/45 \pm 15/94$) و فعالیت جسمی ($4/83 \pm 12/36$) کمترین نمره را داشتند. اکثریت بیماران مورد مطالعه ($76/1$) در مرحله عود خفیف و متوسط بیماری قرار داشتند و ۱۲ درصد از بیماران نیز در مرحله عود شدید بودند. $56/9$ ٪ بیماران تبعیت پایین و $43/1$ ٪ تبعیت متوسط داشتند. ارتباط معکوس و معناداری بین سبک زندگی و فعالیت بیماری وجود داشت ($P=0/001$)، به طوریکه با کاهش نمره سبک زندگی، نمره فعالیت بیماری افزایش می یافت. اما ارتباط معناداری بین سبک زندگی و تبعیت دارویی ($P=0/592$) و نیز بین تبعیت دارویی و فعالیت بیماری وجود نداشت ($P=0/063$)

بحث و نتیجه گیری: با توجه به وجود ارتباط معنادار بین سبک زندگی با فعالیت بیماری، نیاز است تا راهکارهای ارتقاء سبک زندگی در تمامی ابعاد برای بیماران مبتلا به لوپوس به کار برده شود. همچنین با توجه به عدم تبعیت دارویی بیماران، راهکارهای افزایش تبعیت دارویی در بیماران اتخاذ شود.

کلمات کلیدی: لوپوس اریتماتوز سیستمیک، سبک زندگی، تبعیت دارویی، فعالیت بیماری

Teheran University of Medical Sciences

School of Nursing Midwifery

Title: Assessment the relationship of life style disease activity and medication adherence in patients with systemic lupus erythmatosus

"A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for Master of Science (MSc) Degree"

In Medical –Surgical Nursing

By

Sofia Jami Alahmadi

Supervisor (s)

Dr. Leila sayadi

Consultant(s)

Dr. Marzieh Hasanpour

Dr.Tahereh Faezi

2020

Abstract

Introduction: Systemic lupus erythematosus is a chronic multi-system autoimmune disease with recurrent and recessive periods. Activation of the disease in these patients can have several risks. Therefore, it is important to know the issues that can aggravate the sickness condition. Lifestyle as well as therapeutic compliance are two issues that have always been considered in chronic diseases. The purpose of this study was to investigate the relationship between lifestyle and disease activity and medication adherence in patients with systemic lupus erythematosus.

Method: This descriptive-correlational and cross-sectional study was performed in rheumatology clinic of Shariati hospital in Tehran in 2019-2020. In this study, 209 patients with systemic lupus erythematosus were included in the study by available and continuous sampling. Data were collected using demographic information form, health-promoting lifestyle questionnaire II, disease activity assessment tool and medication adherence questionnaire. The validity of the questionnaires was determined using the opinions of 10 faculty members. Cronbach's alpha method was used for reliability. Data were analyzed using descriptive statistics and Pearson and Spearman correlation tests by SPSS 16.

Results: The results showed that total lifestyle score of patients was 129.5 ± 15.69 and the highest level in spiritual growth and self-healing dimension (29.27 ± 4.07) and stress management (15.94 ± 3.45) and physical activity (12.36 ± 4.83) had the lowest level. The majority of patients (76.1%) had mild to moderate recurrence and 12% had severe recurrence. 56.9% of patients had low adherence and 43.1% had moderate adherence. There was a significant relationship between lifestyle and disease activity ($P = 0.001$), which this relationship is inverted as the lifestyle level decreases, disease activity level increases. There was no significant relationship between lifestyle and drug adherence ($p = 0.559$). There was no significant relationship between drug adherence and disease activity ($P = 0.063$).

Discussion & Conclusion: Given the significant relationship between lifestyle and disease activity, it is necessary to apply lifestyle promotion strategies to all patients with lupus. Also, considering the lack of therapeutic compliance of patients, strategies to increase drug compliance in patients should be adopted. In addition to educating patients on lifestyle modification and medication adherence, staff training including nurses should be considered.

Keywords: Systemic Lupus Erythematosus, Lifestyle, Medication Adherence, Disease Activity.